

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права
«Затверджую»

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4
-----	---	----------------

Завідувач кафедри

 /Перегуда Є.В./

30 червня 2023 р.

Розробник силябуса

 /Перегуда Є.В./

СИЛАБУС

Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути в сфері державної влади

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФ7
2) Навчальний рік: 2024-2025
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: III
9) Контактні дані викладача: завідувач кафедри, д.п.н., проф. Перегуда Євген Вікторович, Контакти: (044)261-55-73; (097)396-92-60; pereguda.iev@knuba.edu.ua. Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fizck .
10) Мова викладання: українська
11) Пререквізити: «Ділова іноземна мова», «Основи конституційного та адміністративного права», «Вступ до спеціальності», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України»
12) Мета курсу: оволодіння складовими сучасного інструментарію політичної науки, сучасними теоріями становлення та функціонування політичних інститутів суспільства, знаннями щодо закономірностей та особливостей розвитку ключових політичних інститутів, формування вмінь щодо вимірювання та оцінки їх розвитку.

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
2.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, контрольна робота, есе, тестування	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК СК01 СК02 ДСК01
4.	ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК ЗК01 СК02 СК05 ДСК01

5.	ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК СК01 СК02 СК05 ДСК01
6.	ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття, СРС	ІК СК01 ДСК01

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні етапи становлення інституціоналістських досліджень у політичній науці;
- динаміку поняття політичного інституту;
- специфіку неоінституціоналістського підходу в політології;
- основні напрями неоінституціоналізму;
- основні сучасні політичні інститути;
- основні характеристики держави як головного інституту політичної системи;
- класифікацію форм державного правління, державного устрою та політичних режимів;
- основні характеристики інститутів виконавчої влади;
- характеристики недержавних інститутів політичної системи;
- процесуальні виміри політичних інститутів;
- співвідношення інститутів регіонального управління;
- засади функціонування інститутів просторового планування.

вміти:

- застосовувати основні положення неоінституціоналізму при аналізі політичної системи;
- використовувати індекси вимірювання політичних інститутів;
- визначати форми державного правління, державного устрою та політичний режим конкретної держави;
- пояснювати причини та джерела динаміки конституційних засобів регулювання відносин між основними політичними інститутами;
- визначати тип партійної системи країни;
- охарактеризувати стан та перспективи розвитку громадянського суспільства в конкретній країні;
- прогнозувати подальший розвиток політичних інститутів, ґрунтуючись на використанні індексів їх вимірювання;
- застосовувати концепції інституційного розвитку при розв'язанні проблем просторового планування на місцевому рівні.

14) Структура курсу

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
44	46		1	60	Іспит
Сума годин:					150
Загальна кількість кредитів ECTS					5,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					90 (3,0)

15) Зміст курсу:

Тематика лекцій та практичних занять:

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Тема 1. Поняття політичного інституту (Л 6 год., ПЗ 4 год.).

Тема 2. Теоретико-методологічні засади вивчення політичних інститутів (Л 6 год., ПЗ 8 год.).

Змістовий модуль 2. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ПІДСИСТЕМА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВИМІР

Тема 3. Держава як центральний інститут політичної системи (Л 10 год., ПЗ 12 год.).

Тема 4. Недержавні політичні інститути (Л 6 год., ПЗ 6 год.).

Змістовий модуль 3. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ТА КОМУНІКАТИВНИЙ ВИМІР ПОЛІТИЧНИХ

ІНСТИТУТИВ

Тема 5. Інститути прямої демократії (Л 4 год., ПЗ 6 год.).

Тема 6. Інші інститути у сфері протікання політичних процесів та політичної комунікації (Л 6 год., ПЗ 6 год.).

Змістовий модуль 4. ІНСТИТУТИ ПРОСТОРОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 7. Інститути в сфері регіонального та місцевого управління (Л 6 год., ПЗ 4 год.).

Контрольна робота

1. Політичний інститут як нормативний порядок: функції, організаційна, статусно-рольова структура.
2. Типологія політичних інститутів.
3. Формальні та неформальні політичні інститути.
4. Інститути та інституції: проблема розрізнення понять.
5. Інституційна стабільність.
6. Інституційна криза: прояви, причини, шляхи подолання.
7. Інституціоналізація політичного процесу: основні етапи.
8. Деінституціоналізація: причини, сутність, сценарії.
9. Неоінституціоналізм: становлення, характеристика, основні напрями.
10. Історичний інституціоналізм.
11. Інституціоналізм раціонального вибору.
12. Соціологічний інституціоналізм.
13. Сучасні тенденції розвитку держави як політичного інституту.
14. Інституційні передумови ефективності державного управління.
15. Форми державного правління.
16. Поняття та інституційні виміри політичних режимів.
17. Правові та політичні засади інституту глави держави в Україні.
18. Внутрішня структура інституту виконавчої влади України.
19. Конституційно-правові засади інституту парламентаризму в Україні.
20. Структура інституту парламентаризму в Україні.
21. Групи інтересів в політиці.
22. Патрон-клієнтельний характер української політики.
23. Громадянське суспільство: інституційні виміри.
24. Типологія інституцій громадянського суспільства.
25. Політична партія як політичний інститут.
26. Інститут виборів: функції, нормативно-правове регулювання, типологія, стадії виборчого процесу.
27. Політична відповідальність органів державної влади.
28. Політична відповідальність недержавних політичних інституцій.
29. Інститут регіонального управління в Україні.
30. Поняття та форми державного устрою.
31. Інституційний вимір місцевого самоврядування в Україні.
32. Централізація та децентралізація як інституційні механізми вдосконалення регіональної політики.
33. Інститути електронного врядування.

16. Основна література

Підручники

Перегида Є.В. Політичні ідеї представників неоінституціоналізму. *Андрущенко Т.В., Бабкіна О.В., Горбатенко В.П. та ін. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. За заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. С. 14-36. URL: <http://surl.li/mkexk> URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).*

Навчальні посібники

Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. 182 с. URL: <http://surl.li/mkexq> URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).

Романюк А.С. Еволюція політичних інститутів. Коли і за яких обставин сформувалися політичні інститути: навч. посіб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020.

Методичні рекомендації

Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Політологія». Уклад.: Перегида Є.В. та ін. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак

В.Б., 2021. 34 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).

Конспекти та презентації лекцій

Перегуда Є.В. Презентації лекцій з дисципліни «Історія політичної думки України». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).

Тестові завдання

Тестові завдання. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).

Нормативно-правові акти

Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. №794-VII, редакція від 27.12.2019 р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. №13. Ст. 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. №280/97-ВР із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 р. №2365-III, редакція від 18.10.2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №23. Ст. 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон Української РСР «Про Президента Української РСР» від 05.07.1991 р. №1295-XII, поточна редакція. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991, №33. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1295-12> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/sp:max100/stru#Stru> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про статус народного депутата України» від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2023).

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI із змінами [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17/sp:max100> (дата звернення: 01.06.2023)..

17. Додаткова література

Монографічні джерела, наукові статті

Алексєєнко І.Г. Політико-інституційний статус уряду в формах правління сталих демократій. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2011. Випуск 45. С. 576-585. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2> (дата звернення: 01.06.2023).

Бабенко К.А. Феномен біцефалізму виконавчої влади в процесі конституційного розвитку України. URL: <http://surl.li/kzftut> (дата звернення: 01.06.2023).

Батанов О.В., Кравченко В.В. Актуальні проблеми конституційної регламентації статусу територіальних громад в Україні у контексті зарубіжного досвіду. *Аспекти публічного управління*. 2016. № 1-2. С. 5-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2016_1-2_3 (дата звернення: 01.06.2023).

Больові точки української демократії. Розподіл повноважень між гілками влади, проблеми у трикутнику «президент-парламент-уряд». К.: Відродження, 2020.

Бориславський Л. Інститут Президента України після виборів 2019 року: новий етап розвитку? *Український часопис конституційного права*. 2019. №1. С. 43-50. URL: <http://surl.li/kzfra> (дата звернення: 01.06.2023).

Борисочева Н. Теоретичні підходи до розуміння системи органів виконавчої влади. *Адміністративне право і процес*. 2021. №6. С. 111-116. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/6/18.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Бостан С. Поняття форми державного правління та його історичні типи. *Влада. Людина. Закон*. 2011. №1. С. 22–36. URL: <http://vzl.in.ua/uploads/File/pdf/St/2011s/2011-1s/Bostan.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Бунецький Л. Аспекти інституціоналізму в сучасній політичній науці: аналіз феномену "політичний інститут". *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія : Філософія.

Політологія. 2009. №91/93. С. 60–63.

Волошук О.Т. Інститут Президента в системі органів державної влади: історико-теоретичний аспект: монографія. Київ: Право, 2011. 112 с.

Горбик Р. Швеція нових можливостей: як подолати ризики, що несе коаліція за участю ультраправих. *Європейська правда*. 28.10.2022. URL: <http://surl.li/mkeum> (дата звернення: 01.06.2023).

Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Досвід створення електронного уряду у Франції та можливості його використання в Україні. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2012. Випуск 58 (№3). С. 669-675.

Дацишин М., Керецман В. Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні. К.: Вид-во «К.І.С.», 2007. 102 с. URL: <https://rozvytok.in.ua/library/326-> (дата звернення: 01.06.2023).

Дніпров О. Концептуальні засади діяльності виконавчої влади в Україні. *Вісник АПСВТ*. 2020. №3-4. С. 35-40.

Євтушенко О. Місцеве самоврядування – інститут громадянського суспільства та демократичної політичної системи. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*, 2009. №21. URL: <http://surl.li/mkeur> (дата звернення: 01.06.2023).

Журавльов Д. В. Оновлена характеристика органів виконавчої влади України. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1 (62). С. 108-113.

Зелінська М. «Сильні президенти» за різними формами інституту президентського правління. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2552> (дата звернення: 01.06.2023).

Інавгураційні промови Президентів США. Пер. з англ. В.К. Горбатюка. Харків: Фоліо, 2009. 335 с.

Інститут Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. 472 с. URL: https://knu.ua/pdfs/konfer/Konfer_tezu.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Іщенко І.В. Політичні інститути в нестабільному середовищі: функціональні особливості: монографія. Дніпропетровськ: Інновація, 2015. 307 с.

Кармазіна М., Шурбована О. "Інститут" та "інституція": проблема розрізнення понять. *Політичний менеджмент*. 2006. №4. С. 10–19. URL: <http://surl.li/mkeuu> (дата звернення: 01.06.2023).

Касьянов Г. В. Система владних відносин у сучасній Україні: групи інтересу, клани та олігархія. *Український історичний журнал*. 2009. Вип. 1. С. 160–180. URL: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2009/1/12.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Кафарський В.І. Політичні партії України: конституційно-правове регулювання організації та діяльності: [монографія]. К.: Логос, 2008. 560 с.

Ковальчук В. Конституційно-правовий статус парламентської опозиції в країнах Центрально-Східної Європи та в Україні. *Український часопис конституційного права*. 2022. №1. С. 3-20. URL: <http://surl.li/kzfqj> (дата звернення: 01.06.2023).

Кохан Г.В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. К.: НІСД, 2013. 232 с. URL: <http://surl.li/mkezi> (дата звернення: 01.06.2023).

Кукарцев О. Інституціональні механізми регіональної політики: централізація і децентралізація влади. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2007. №19. URL: <http://surl.li/mkezf> (дата звернення: 01.06.2023).

Литвин В. Етапи розвитку та різновиди напівпрезиденталізму в Україні (1991–2015 рр.). *Specyfika Procesu Politycznego w Krajach Europy Srodkowo-Wschodniej: Czynniki Konceptyjne i Instytucjonalne: Polsko-Ukrainska Konferencja Naukowa*. Praca zbiorowa pod red. Zbigniewa Bialoblockiego i Anatoliya Romanyuka. Kutno, 2015. S. 119–124. URL: <http://surl.li/mkezl> (дата звернення: 01.06.2023).

Литвин В. Подвійна виконавча влада: теорія та практика європейського півпрезиденталізму. *Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації*. 2009. №3. С. 25–33. URL: <http://surl.li/mkezo> (дата звернення: 01.06.2023).

Литвин В. Типи урядових кабінетів. *Політологічний вісник: Збірник наукових праць*. 2008. № 37. С. 123–138.

Литвин В. Урядова стабільність: теоретико-методологічні засади дослідження. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. № 21. С. 117–122. URL: <http://surl.li/mkezv> (дата звернення: 01.06.2023).

Лінц Х. Президентська система і парламентаризм. *Демократія: Антологія*. Упоряд. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. С. 802–826.

Лісничук О. Неформальні аспекти інституційних трансформацій українського парламентаризму. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса*. 2014. №6(74). С. 164-176. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/lisnychuk_neformalni.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Система державного управління: навч. посіб. Київ:

Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.

Луцьків О.М., Максимчук М.В. Інституційне середовище регіональної структурної політики. *Регіональна економіка*. 2014. №3. С. 37-47. URL: <http://surl.li/mkfac> (дата звернення: 01.06.2023).

Лясота Л. Соціальні мережі та неформальні практики у політичному дизайні пострадянських суспільств. *Політичний менеджмент*. 2006. № 4. С. 65-79. URL: <http://surl.li/mkfae> (дата звернення: 01.06.2023).

Максимець Б. Історія становлення інституту парламентаризму в Україні. *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2009. Вип. 3. С. 202-208. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2009-3-26.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Малиновський В.Я. Територіальна організація влади України: концептуальні засади трансформації. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В., 2010. 451 с.

Малкіна Г.М. Інститути політичної відповідальності як елементи системи стримувань і противаг. *Вісник КНУ*. 2010. №100. С. 48-51.

Милосердна І. М. Європейські моделі інституту референдуму в сучасних умовах *Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць*. 2018. Вип.62. С. 95–103.

Михеєнко Р. Виконавча влада і конституційні статуси Президента України та Кабінету Міністрів України. *Право України*. 2019. № 8.

Молочко П. Сучасні інтерпретації політичних партій як інститутів політичної системи. *Політологічні та соціологічні студії: Т. XI. Теорія та історія політичної науки: світовий та національний досвід : зб. наук. праць*. Чернівці : Букрек, 2012. С. 274-287. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616#section-2> (дата звернення: 01.06.2023).

Москаленко С.О., Горбатюк В.В. Інститут Президента України в механізмі стримувань і противаг у системі розподілу влади. *Вісник НТУУ "КПІ". Політологія. Соціологія. Право : збірник наукових праць*. 2011. № 1 (9). С. 178-182. URL: <http://surl.li/kzfv5> (дата звернення: 01.06.2023).

Москалюк М.Ф. Президентство в Україні: проблеми інституційного становлення, розвитку та функціонування. URL: <http://pvntsh.nung.edu.ua/index.php/idea/article/view/474/462> (дата звернення: 01.06.2023).

Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади інституту лобіювання: зарубіжний досвід та перспективи для України: Монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка 2010. 752 с. URL: <http://surl.li/mkfas> (дата звернення: 01.06.2023).

Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. К.: Основи, 2000. 198 с.

Особливості суспільно-політичної модернізації країн пострадянського простору : монографія. За ред. А.Г. Бульвінського. Київ : ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2017. 288 с.

Панфілов О.Є., Хамходера О.П. Комісія як новий вид центральних органів виконавчої влади: осмислення нормативних змін. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 282-286.

Панчак-Бялоблоцка Н. Політична структуризація парламентів у країнах Центральної Європи на рівні постійних комітетів. *Науковий часопис. Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова*. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Київ, 2010. Вип. 4. С. 175–184. URL: <https://kpn.npu.edu.ua/images/files/visnuk4.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Парламентаризм як політичний інститут : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: А. Прохоренко, А. Пехник ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023.– 52 с. – Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/25689> (Серія: Навчально-методичні посібники). <http://surl.li/lxopp>

Перевода Є. В. Виконавча влада України : Політико-правові аспекти модернізації : монографія. К. : Логос, 2013. 408 с.

Перевода Є.В. Взаємодія Президента України та місцевих органів виконавчої влади: еволюція політико-правових засад. *Інститут Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції*. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. С. 368-373. URL: https://knu.ua/pdfs/konfer/Konfer_tezu.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Політична опозиція: навч. посіб. За заг. ред. В.А. Гошовської, К.О. Ващенко, Ю.Г. Кальниша. К.: НАДУ, 2013. 208 с. URL: <http://surl.li/mkexs> URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).

Рибій О. Неформальні політичні інститути: сутність, класифікація, результати діяльності. *Політменеджмент*. 2011. №1. С.34-42. URL: http://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rybii_neformalni.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Рибій О.В. Основні фактори інституціонального розвитку та моделі процесів інституціональної зміни. *Наукові записки НАУКМА*. 2010. Т. 108. Політичні науки. С. 7-11. URL: <http://surl.li/mkfbf> (дата звернення: 01.06.2023).

Романюк А. Інститут президента у системі представницької демократії. Грудень 2014. URL:

<http://surl.li/dfxok> (дата звернення: 01.06.2023).

Романюк А. Новий інституціоналізм та поняття інституту в політичній науці. *Вісник Львівського університету. Серія : філософські науки*. 2006. Вип. 9. С.190–199. URL: <http://politolog.at.ua/publ/1-1-0-12> (дата звернення: 01.06.2023).

Савчин М.В. Політичні партії та виборчі системи: спроби конституційної інженерії у контексті сучасного конституціоналізму. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2008. №3(13). С. 62-75. URL: <http://surl.li/mkfbg> (дата звернення: 01.06.2023).

Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія : Дослідження структур, мотивів і результатів. К. : АртЕк, 2001. 224 с.

Серьогіна С. Форма правління як базова категорія державного будівництва. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. Х., 2003. Вип. 6. С. 16–26. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/2799> (дата звернення: 01.06.2023).

Стойко О.М. Структурні теорії інституційних змін. *Держава і право* : зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2009. Вип. 46. С. 578–581. URL: <http://surl.li/mkfbg> (дата звернення: 01.06.2023).

Стратегія політико-правового розвитку України до 2030 року: науково-аналітична записка. За ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. 176 с.

Сушинський О. І. Центральні органи виконавчої влади: статус та організація діяльності: Навч. посіб. Л. : ЛПІДУ НАДУ, 2004. 77 с. <http://surl.li/mkexu> (дата звернення: 01.12.2019).

Стратегія політико-правового розвитку України до 2030 року: науково-аналітична записка. За ред. І. О. Кресіної. Київ: Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. 176 с.

Сухонос В.В. Динаміка сучасного державно-політичного режиму в Україні: антиномія демократизму і авторитаризму. Монографія. Суми: ВДТ «Університетська книга», 2003. 336 с. URL: <https://www.twigrx.com/file/1606502/> (дата звернення: 01.06.2023).

Фоміцька Н.В. Підходи до розкриття змісту поняття «інституціональні засади». *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 4(35). URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-4/doc/1/14.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Чабанна М. Неінституційний підхід до аналізу процесу прийняття політичних рішень. *Політичний менеджмент*. 2010. №3(41). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2010_2_5 (дата звернення: 01.06.2023).

Чабанна М. Політичні партії і партійні системи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: НаУКМА, 2010.

Шведа Ю. Теорія політичних партій і партійних систем. Львів : Тріада плюс, 2003. 325 с. URL: http://filelibsnu.at.ua/navchalno-metod/uchebniki/Shveda_Yu-Teoriya_politychnux_partij_ta_partijnux_.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Шляхтун П. Глава 8. Держава – головний інститут політичної системи суспільства. *Шляхтун П. Теорія та історія політичної науки*. К.: Либідь, 2002. С. 246–291. URL: <http://politics.elib.org.ua/pages-cat-52.html> (дата звернення: 01.06.2023).

Bowman J. The history of the American Presidency. North Dighton, World Publication Group, Inc., 2002. 200 р.

Gavrilov, D. (2021). Institutionalism – A different perception of human behavior and social organization. *Academia Letters*, Article 1632. <https://doi.org/10.20935/AL1632> (дата звернення: 01.05.2023).

Herasymiuk K., Martselyak O., Kirichenko Y., Zhmur N., Shmalenko I. Principles of integrity and good governance in public administration. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11, Issue 4. Pp. 545-555.

Lowmpes Vivien. (1996). Varieties of institutionalism: a critical appraisal. *Public administration*, vol.74, issue 2, 181-197.

Mungiu-Pippidi A. The Rise and Fall of Good-Governance Promotion. *Journal of Democracy*. 2020. Vol. 31, No 1. С.88-102.

Pejovich S. The Effects of the Interaction of Formal and Informal Institutions on Social Stability and Economic Development. *Journal of Markets & Morality*. 1999. № 2. P. 164–181. URL: <http://surl.li/mkfbz> (дата звернення: 01.06.2023).

Peters G. B. Institutional Theory: Problems and Prospects. *Political Science Series*. 2000. № 69. 28 p. URL: https://www.ihs.ac.at/publications/pol/pw_69.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

Powell W., DiMaggio P. (eds.). (2012). The new institutionalism in organizational analysis. Chicago: The University of Chicago Press.

Steinmo S. (2001). The new institutionalism. In Clark B., Foweraker J. (eds.), *The encyclopedia of democratic thought*. London: Routledge.

THE EXECUTIVE BRANCH. From the President, to the Vice President, to the Cabinet, learn more about the Executive Branch of the government of the United States. URL: <http://surl.li/gopok> (дата звернення: 01.06.2023).

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616> (дата звернення: 01.06.2023).
Президент України. URL: president.gov.ua (дата звернення: 01.06.2023).
Веб-портал органів виконавчої влади України. URL: kmu.gov.ua (дата звернення: 01.06.2023).
Верховна Рада України. URL: rada.gov.ua (дата звернення: 01.06.2023).

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Погочне оцінювання				Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі						
1	2	3	4			
15	20	10	10	15	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
2. Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.
3. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.
4. Студент, який має менше 8 балів по двох змістових модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2616>